

Kanepi Vallavalitsus

Riigimetsa Majandamise Keskus
Mõisa/3 Sagadi küla, Haljala vald
45403 Lääne-Viru maakond
rmk@rmk
tiit.timberg@rmk.ee

Teie 26.01.2024 nr 3-1.1/2024/160
Meie 01.02.2024 nr 6-3/2024/1-4

Edastame Teile vastused ettepanekutele, mis laekusid Ritsike palo metsa kohaliku kaitseala moodustamise kaitse-eeskirja eelnõu avalikul väljapanekul.

- 1. Tiit Pöder (25.01.2024):** „Seoses Ritsike palo metsa kohaliku kaitse alla võtmisega, teen ettepaneku täpsemalt välja kirjutada kaitseala kaitse-eeskirjas sõna "raie" tähendus. Et oleks selguse mõttes välja toodud millist tüüpi raie on kaitsealal lubatud. Eeldatavalt on lubatud ainult sanitaarraie, kuivade, vigastatud ja ohtlike puude raiumiseks. See, et uuendusraie on keelatud, on hästi arusaadav.“

Vastus: Kaitse-eeskirja kohaselt on lubatud kõik raied peale uuendusraie, kuid tuleb täita § 5 (2) seatud tingimusi. Kui neid tingimusi raietel täidetakse, ei saa metsa täius langeda allapoole valikraie jaoks sätestatud piiri (ei teki suuri lagealasid), samuti säilitatakse kõige olulisemad elemendid, mis on vajalikud looduslikule liigirikkusele ja säilitavad puhkemetsa looduslähedase ilme. Lõpptulemusena mets aastakümnete jooksul I rindes hõreneb, kuid II rinde, järelkasvu ja alusmetsa liigirikkus tõuseb, samuti säilib kohati praegusest enam kuivanud puid ja lamapuitu

- 2. RMK (26.01.2024):** „Eelnõu seletuskirjas viitab ekspert, et männid elavad looduslikes kooslustes 200-300 aastaseks. Väide on pädev üksikpuude tasemel, aga seda ei saa laiendada puistu-männiku tasemele. Lisatud fotod 2023.aasta septembrist, mis viitavad ca 130 aastaste mändide juurestiku ulatuslikule juurepessu (*Heterobasidion* spp.) kahjustustele.

Vastus: 2023.a. torm põhjustas Lõuna-Eesti metsades vaatamata nende vanusele või haigestumusele ulatuslikke kahjustusi ja pigem võib olla rahul, et Ritsike palo metsas on tormimurdu mõõdukalt ja piiritletud aladel.

EMU professor Rein Drenkhani ja paljude teiste kirjutistes on üheselt sedastatud, et igasugused raied soodustavad juurepessu säilimist alal, seevastu loodusemetsades juurepess peaaegu puudub rohkete seenanatagonistide tõttu. Järgest enam soovitatakse üle minna segametsade kasvatamisele. Seetõttu puhtmänniku taastamine alal ei oleks nagunii perspektiivne. Samuti selgub R. Drenkhani kirjutistest, et männil põhjustab juurepess puidukahjustusi vaid 20-30cm ulatuses tüvealusel, seega männi-juurepess ei langeta valikraiepuude puidukvaliteeti.

Kaitse-eeskirja kohaselt on lubatud kõik raied peale uuendusraie, seega kahjustunud puude eemaldamine on lubatud määral, kuni see pole vastuolus § 5 (2) seatud tingimustega.

Samuti on kaitse-eeskirjas lubatud raievõtetega (kohapeal raiejäätmete põletamine soodustab samuti noorte mändide kasvu) võimalik tagada maastikuliselt, esteetiliselt ja puhkemajanduslikult väärtusliku metsa jaoks piisav mändide juurdekasv, eesmärgiks ei ole praeguse tiheda männienamusega puistu igavene alalhoid, vaid looduslähedase vaaterikka ja elustikuliselt mitmekesise püsimetsa hoidmine.

- 3. RMK (26.01.2024):** „1) kõigil metsa majandamistöödel peetakse kinni linnurahu kuupäevadest Viidatud säte on esitatud n.ö. tavakõnepruugis ja konkreetsete kuupäevadeta. Nõue tuleks esitada täpselt ja konkreetset: “ Loomastiku ja linnustiku kaitseks on raiete tegemine keelatud ajavahemikul 15. aprillist 15. juunini.“

Vastus: Ei pea vajalikuks, sest RMK lähtub oma tegevuses Eesti seadustest. Linnurahu kestuse üle käib ühiskonnas pidev debatt ja selle täpsed kuupäevad võivad muutuda või tulevikus võidakse kehtestada ka erisusi näiteks vastavalt rändlindude saabumise ajale või metsa kasvukohatüüpidele. Seetõttu võib tekkida olukord, kus kaitse-eeskiri leevendab oluliselt üldkehtivaid norme. Piirang ei ole ka majanduslikus mõttes kuigi oluline, sest lubatud raievõtted on igati soovitatav läbi viia talvel nii juurepessu vältimiseks kui küllastajate ohutust arvesse võttes. Ala on ka talvel hästi ligipääsetav.

- 4. RMK (26.01.2024):** „3) peened raiejäätmel tuleb koristada ning lubatud on kohapealne põletamine; Raiejäätmeks loetakse oksad, ladvad, langile jäänud tüvepuit, raietöödega rikutud järelkasv ja alusmets. Millised on „peened raiejäätmel“? Ettepanek sõnastada punkt 3 valikuna metsaseaduse nõuetest: „ Raiejäätmel koristamise viisidena on lubatud raiejäätmel äravedu, tükeldamine ja laialilaotamine ning põletamine.“

Vastus: Arvestada. Seejuures tuleb kinni pidada eeskirja nõuetest § 5 (2), sealhulgas näiteks punkt 5) raietel säilitatakse kõik elusad ja surnud männid, nende tüükad ja terviklikud lamapuud, mille tüve diameeter rinnakõrguselt on üle 40cm ning elusad kuused ja kuuse lamapuit, mille tüvediameter rinnakõrguselt on üle 50cm.

Terviklik lamapuu tähendab puud, mida pole järgatud, millelt pole oksi eemaldatud. Nõude mõte on, et alal säiliks inimeste jaoks esteetiliselt vastuvõetaval kujul kuivavaid ja kuivanud ning kõdunevaid puid, mis on vajalikud loodushäädustiku jaoks. Uuringutest on teada, et puhke- ja loodushäädustes hinnatakse lõikepindadega tüvetükke ning oksahunnikuid väga negatiivselt, samas mõõdukas hulk looduslikke vanu surnud puid mõjub maaliliselt.

- 5. RMK (26.01.2024):** „4) valikraie on lubatud üle 150 aastastes puistutes; Säte, kavandatav valikraie alustamise vanuseline piirang, ei ole õigusaktidest tulenev ja praktikas vajalik. Looduskaitseadus § 31. Piiranguvöönd, sätestab piirangute seadmist: (4) Kaitse-eeskirjaga võib piiranguvööndis seada raielangi suurusele ja kujule ning metsa vanusekoosseisule metsaseaduses sätestatust erinevaid piiranguid ning raie tegemise ajapiiranguid, mis on vajalikud koosluse või sellesse kuuluva kaitsealuse liigi säilimiseks ja elutingimuste parandamiseks. Ettepanek õigusaktidest mittetulenev vanuseline piirang ära jätta ja lähtuda valikraietel looduskaitseaduse lisas 1 toodud nõuetest.

Vastus: Mitte arvestada. Nagu eespool kirjas, on seadusest tulenevalt võimalik seada metsa vanusekoosseisule metsaseaduses sätestatust erinevaid piiranguid. Puistu majandatavatest aladest kõrgem vanus on põhjendatud, sest Ritsike palo on maastikuliselt, esteetiliselt ja puhkemajanduslikult väärtuslik mets. Selliste metsadena hinnatakse aga nii

maastiku kui looduskaitstes ja ka puhkemajanduses kõrgelt eelkõige vanu või järjepidevaid metsi. Metsa pidev uuenemine on tagatud vastavalt eeskirja § 5 (2) tingimustele, vaata ka käesoleva kirja punkte 1 ja 2.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mikk Järv
Kanepi vallavanem

Urmas Kolina
keskkonnaspetsialist
53014438
urmas.kolina@kanepi.ee